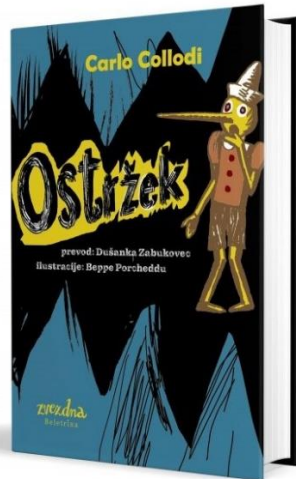


Collodi, Carlo: **Ostržek**.

Prev. Dušanka Zabukovec. Ilustr. Beppe Porcheddu. Ljubljana: Beletrina, 2022, 227 str.

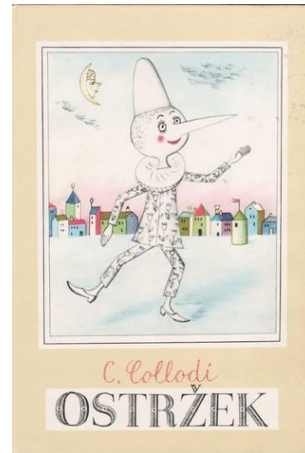
| C – 1. stopnja

| Lutke | Odraščanje | begavci | laž | očetje in sinovi | porednost | preobrazbe | vrline



Collodi, Carl: **Ostržek**.

Prev. Albert Širok. Ilustr. Marlenka Stupica. Ljubljana: Mladinska knjiga, več izdaj.



Za družinsko branje otrokom v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju, za mlade bralce in odrasle!

»Vsi« učenci poznajo *Ostržka*, vendar menim, da ga malokdo danes sam prebere; poznajo ga iz predšolskega obdobja, ko so jim ga brali odrasli, in iz raznih predelav v slikanice, iz risank, filma, lutkovne predstave idr.

Poznajo ga tudi odrasli bralci, saj so mnoge generacije zrastle ob njem.

Glede na to, da je *Ostržek* tudi maskota Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, spodbujam otroke, da ga preberejo oz. pripovedujejo o njem kot »obveznost« za bralno značko. 😊

Spodbude za branje:

Mentorjem: Založba Beletrina je v zbirki Zvezdna Beletrina izdala *Ostržka* v novem prevodu, z ilustracijami prve izdaje v italijanščini in s spremnima besedama Metke Kordigel Aberšek in Damijana Stepančiča o ilustratorju in ilustracijah. Pri bolj poglobljeni analizi *Ostržka* bo morda dobrodošla tudi izdaja iz zbirke Domače branje, knjiga pred nosom (Mladinska knjiga, 2012), v kateri sta spremni besedi in didaktično gradivo prispevali Metka Kordigel Avberšek (Spoštovani starši!) in Polona Legvart (*Ostržek* za sodobne otroke in odrasle).

Mladim bralcem: (ne glede na starost):

- Ali poznate *Ostržka*?

Pričakujem, da ga »vsi« poznajo in zato le prisluhnem, kaj mi bodo povedali o njem. Poizvem, od kod ga poznajo, ali so jim ga brali ali ga je kdo vendarle prebral sam.

Ostržek je eno od osrednjih literarnih del iz svetovne književnosti, namenje otrokom. Delo je bilo mnogokrat preneseno v gledališče, film idr. *Ostržek* je druga najbolj prevajana knjiga na svetu (za Svetim pismom), preveden je v 250 jezikov; v knjižni izdaji je prvič izšel leta 1883. V slovenščini je izšel leta 1926 v skrajšani različici, leta 1951 pa v celoti, potem še nekajkrat.

- Spodbujam pogovor: Vam je *Ostržek* všeč? Zakaj da oz. zakaj ne? (Ob tem vprašanju bodo odgovori odvisni od starosti bralcev in tudi odrasli bralci bodo imeli marsikaj povedati.)

Mladi bralci v 2. triletju:

- Pripravimo razstavo vseh izdaj *Ostržka*, ki jih najdemo v šolski in bližnji splošni knjižnici. V soglasju s starši jih otroci prinesejo tudi od doma, samo za čas razstave. Upoštevamo tudi skrajšane slikaniške izdaje ... in sploh vse, kar prinesejo učenci. Tudi kakšna lutka bo dobrodošla!
- Primerjamo jih med seboj; pozorni smo na naslov, prevajalca, ilustracije, oblikovanje idr., pogovorimo se o razlikah, še posebej o razlikah med integralno verzijo in skrajšavo, priredbo idr.
- Takšna razstava bo še kako dobrodošla ob srečanju medgeneracijske skupine bralcev!
- Še posebej primerjamo izdaji (Beletrina, 2022) in eno od izdaj, kjer je prevod prispeval Albert Širok in ilustracije Marlenka Stupica (Mladinska knjiga, več ponatisov).

Mladi bralci v 3. triletju, verjetno pa bolj zanimivo za odrasle in tudi medgeneracijsko branje:

- Poglobljena primerjava različnih izdaj *Ostržka*! (Vse, kar sem zapisala za mlade bralce v 2. triletju, toda bolj poglobljeno!)
- Primerjava prevodov, nekaj odlomkov, npr.:

NEKOČ je bil ...

»Kralj!« porečejo brž moji mali bralci. Ne, otroci, motite se! Nekoč je bil – kos lesa.

Ni bil to kdove kako dragocen les, ampak čisto navadno poleno, kot jih nalagamo pozimi v peči in na ognjišča, da kurimo z njimi in grejemo sobe. Kako je prišlo do tega, ne vem, a lepega dne se je ta kos lesa pač znašel v delavnici starega mizarja (...).

(...) Kar se je zgodilo potem, je neverjetna zgodba. Pripovedoval vam jo bom v naslednjih poglavjih. (Prev. Albert Širok, str. 5 in 16)

Nekoč je bil ...

»Kralj!« bodo takoj porekli moji mali bralci.

Ne, otroci, zmotili ste se! Nekoč je bil kos lesa.

Ni bil kak dragocen les, temveč navadno poleno, kakršna pozimi nalagamo v peči ali kamin, da ogrejemo sobo.

Ne vem, kako je prišlo do tega, toda dejstvo je, da se je lepega dne to poleno znašlo v delavnici priletnega mizarja (...).

(...) Kar se je zgodilo potem, je tako nenavadno, da človek ne more verjeti, in o tem vam bom pripovedoval v naslednjih poglavjih. (Prev. Dušanka Zabukovec, str. 8 in 18)

- Kaj pravite o tem, da je Albert Širok imenoval mizarskega mojstra *Višnja*, Dušanka Zabukovec pa *Češnja*?

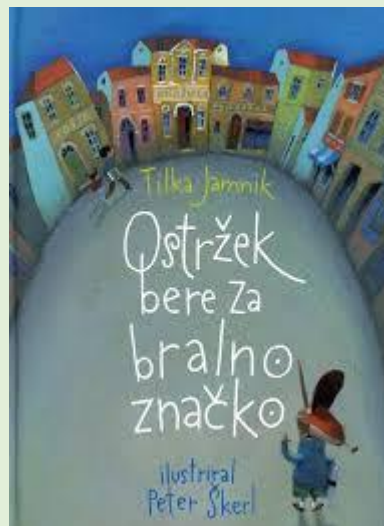
V izvirniku je *Ciliegia*, kar v resnici pomeni češnja.

Nadaljnje spodbude za branje:

Ostržek je maskota Društva Bralna značka Slovenije -ZPMS



Jamnik, Tilka: **Ostržek bere za bralno značko.**
Ilustr. Peter Škerl.
| C – 1. stopnja
Ljubljana: DZS, 2006,
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, 2015.



Pogovor: Zakaj je Ostržek maskota Bralne značke?

- Se jim zdi Ostržek ustrezen književni junak? Če se jim zdi neustrezen, koga bi predlagali? Se jim zdi pametno, potrebno menjati maskoto po tolikih letih?
- Društvo je leta 2015 izdalo posodobljen in dopolnjen ponatis slikanice (DZS, 2006) kot darilno knjigo prvošolcem (v zbirki *Zlati bralec, zlata bralka*). Besedilo je kombinacija informacij o Bralni znački (na levi strani) in ustreznih odlomkov iz Collodijevega dela *Ostržek* (na desni strani), ilustracija pa prikazuje oboje. 😊
- Preberimo slikanico iz leta 2015: kašna se vam zdi? Seveda je primerna, da jo otrokom v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju berejo oz. razlagajo odrasli.
- Se bralcem zdi, da so se nekateri poudarki o branju in Bralni znački v osmih letih po izidu kaj spremenili?

mag. Tilka Jamnik